
Vendepunkt i kampen mot rasisme i medisinstudiet

DEBATT

MOHAMMED ALMASHHADANI

mhd.almashhadani@gmail.com

Mohammed Almashhadani er medisins- og forskerlinjestudent ved Universitetet i Oslo, nasjonalt ansvarlig for klinisk utveksling i Norsk medisinstudentforening (Nmf), leder for Studenter Uten Grenser Oslo, studentrepresentant i LIM-utvalget (for likestilling, inkludering og mangfold) ved Det medisinske fakultet, og medlem av Arbeidsgruppen for helse, rasisme og diskriminering ved Institutt for helse og samfunn, Universitetet i Oslo.

Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

NORA AKABBAL

Nora Akabbal er medisinstudent ved Universitetet i Pécs, Ungarn, og er internasjonalt ansvarlig i Norsk medisinstudentforening.

Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

USWA MALIK

Uswa Malik er medisinstudent ved Universitetet i Oslo og tidligere internasjonal ansvarlig i Norsk medisinstudentforening.

Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

ELISE SKIMMELAND

Elise Skimmeland er medisinstudent ved Universitetet i Oslo og leder i Norsk medisinstudentforening.

Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

Norsk medisinstudentforening aksepterer ikke lenger at rasisme og diskriminering forblir uhåndtert i studiemiljøet. En ny resolusjon skal bidra til å gjøre det enklere for medisinstudenter å varsle om rasisme i undervisningssammenheng.

På Norsk medisinstudentforenings (Nmf) landsmøte ble en resolusjon mot rasisme i medisinsk utdanning enstemmig vedtatt (1) (ramme 1). Dette er et historisk og sterkt signal om at vi medisinstudenter ikke lenger aksepterer at rasisme og diskriminering ikke håndteres i våre studie- og praksismiljøer.

Ramme 1 Norsk medisinstudentforening:

- **Anerkjenner** at hverdagsrasisme er en reell utfordring som er dypt forankret i det norske helsevesenet, og medisinske utdanningsinstitusjoner.
 - **Fordømmer** all form for rasisme som studenter og pasienter blir utsatt for i undervisning og pasientbehandling ved norske medisinske institusjoner.
 - **Mener at** utdanningsinstitusjoner må ta større ansvar for kartlegging av rasisme, både i undervisning og praksissammenheng.
 - **Mener at** utdanningsinstitusjoner må jobbe for å bygge tillit hos minoriteter og evaluere sine rapporteringssystemer jevnlig.
 - **Mener at** regelmessig evaluering og oppfølging av alle antirasistiske tiltak er avgjørende for å sikre at de faktisk oppnår ønsket effekt.
 - **Mener at** utdanningsinstitusjoner må, ut fra en grundig kartlegging, utarbeide konkrete antirasistiske tiltak.
 - **Mener at** det må jobbes internt i foreningen og i Den norske legeforening med å øke kompetansen knyttet til rasisme i helse, som både pasienter og ansatte utsettes for, gjennom kapasitetsbygging innen hverdagsrasisme.
 - **Mener at** undervisningen ved medisinske fakulteter må, i henhold til punkt 3.1.24 av Nmfs politiske måldokument, legge til rette for respekt for diverse kulturelle verdier og oppfordre til refleksjon over egne fordommer i møtet med pasienter.
 - **Skal ta** en mer aktiv rolle i debatten om hverdagsrasisme og skjult rasisme opplevd av studenter ved medisinske fakulteter.
 - **Stiller seg bak** Verdens Legeforenings (WMA) erklæring om rasisme i medisin, som fordømmer alle former for rasisme, anerkjenner rasisme som en folkehelsestrussel og en strukturell utfordring i helsevesenet, samt en sosial helsedeterminant.
-

Tallene som ikke kan ignoreres

Bakgrunnen for resolusjonen er blant annet den nylige læringsmiljøundersøkelsen ved Det medisinske fakultet ved Universitetet i Oslo. 4 % av studentene har opplevd rasisme i undervisningssammenheng (2). Det tilsvarer nesten 40 studenter bare blant dem som svarte på undersøkelsen. 9 % har følt seg utsatt for diskriminering. Rasisme og diskriminering som medisinstudenter utsettes for, er nylig belyst i Tidsskriftet (3).

Når til sammen 12 % i læringsmiljøundersøkelsen har følt seg utsatt for diskriminering, trakassering og/eller rasisme, snakker vi ikke lenger om enkeltstående tilfeller. Dette er en systemutfordring som krever konkrete tiltak på systemnivå.

Tillit skapes gjennom åpenhet, gjennom reelle forbedringer og gjennom en tydelig nulltoleranse for rasisme. Fakultetet har en lang vei å gå for å gjenoppbygge tillit hos de studentene som har opplevd at fakultetet verken hører dem, tar dem på alvor eller følger opp rapporteringen (2). Det må bli enklere for den enkelte medisinstudent å varsle om rasistiske og diskriminerende hendelser. Og viktigst av alt: Varslene må tas på alvor. Rasisme skal ikke bagatelliseres eller skyves under teppet av frykt for å «skape uro». Studentenes stemmer må løftes, ikke overses.

«Det må bli enklere for den enkelte medisinstudent å varsle om rasistiske og diskriminerende hendelser. Og viktigst av alt: Varslene må tas på alvor»

Når Norges største medisinstudentorganisasjon enstemmig vedtar en resolusjon mot rasisme, er det et tydelig krav om endring. Det er en beskjed til fakultetene landet rundt, til helsemyndighetene og til hele helsetjenesten om at vi ikke aksepterer en utdanning der studenter utsettes for rasisme fra undervisere, medstudenter eller pasienter.

Veien videre

Vi nøyer oss ikke med at vår bakgrunn blir tolerert. Vi krever at den anerkjennes og løftes frem som en styrke. Mangfold er ikke et hinder, det er en verdifull ressurs. Fremtidens helsevesen trenger leger med ulike perspektiver, erfaringer og kulturelle innsikter. Vi forplikter oss til å arbeide for en utdanning der alle medisinstudenter, uavhengig av bakgrunn, kan utvikle seg i et trygt og inkluderende miljø, uten frykt for rasisme eller diskriminering. Vårt løfte er klart: Vi skal stå på, vi skal aldri tie, og vi skal aldri stoppe før vi har skapt et medisinstudium der respekt, likeverd og mangfold ikke bare aksepteres, men virkelig feires.

Tusen takk til Arbeidsgruppen for rasisme, diskriminering og helse ved Helsam (4) for gjennomgang og verdifulle tilbakemeldinger på utkast til resolusjonen.

REFERENCES

1. Norsk medisinstudentforening. Antirasisme i undervisning og arbeidsliv. <https://www.legeforeningen.no/contentassets/9b097286dbdo461b819f77ae1b3d9c29/antirasisme-i-undervisning-og-arbeidsliv-4.pdf> Lest 30.4.2025.
2. Universitetet i Oslo. Godt læringsmiljø, men også noen bekymringer på Det medisinske fakultet. <https://www.med.uio.no/studier/aktuelt/aktuelle-saker/2025/godt-leringsmiljo-men-ogsa-noen-bekymringer-pa-det.html> Lest 30.4.2025.
3. Almashhadani M, Spjeldnæs AH. Medisinstudenter utsettes for rasisme. Tidsskr Nor Legeforen 2024; 144. doi: 10.4045/tidsskr.24.0368. [PubMed] [CrossRef]
4. Institutt for helse og samfunn, Universitetet i Oslo. Arbeidsgruppe for rasisme, diskriminering og helse. <https://www.med.uio.no/helsam/forskning/grupper/sosialmedisin/arbeidsgruppe-for-rasisme-diskriminering-og-helse/> Lest 30.4.2025.

Publisert: 5. juni 2025. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.25.0194

Mottatt 19.3.2025, første revisjon innsendt 10.4.2025, godkjent 6.5.2025.

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 22. mars 2026.